

Kapela: napis: altare P^opetno p^ovillegiatum pro omni Die â Clemente XIII Illmo
D:C:Iosepho Carolo â Petazzi, eiusq; Cōsorti natae â Styrum ^{Ernst} Cōsanguinus
defunctis:his in Esse: illis in Fore Concesū die XXII Nov.MDCCCLXVIII. Na zid
naslikana slika sv. Vincenca ^{Ererskega}.

V vrhovnih dobrih kanonskih tabel z dobrimi koloriranimi tiski sta vdelani
sliki na steklo, Jezusova glava in sv. ružina. Dobri baročni svečniki.

Stele, LXXIX, 26.9.1933, str.35-35.

In der k.k. Statthalterei - Registratur erliegt unter den Cillier Akten ein
Commissionsbericht aus dem J.1577 über die Reste und Herrschaft Ober - ~~rohitz~~
Rohitsch(navaja besedilo dokumenta.)Tu tudi omenjajo(str.180), da je grad
l.1574 pogorel.Grad so zopet pozidali in je stal do zač.19.stol, nato pa je
začel razpadati in so ostale od njega samo še razvaline(zidovje)

Bei dem vorstehenden Commissionsberichte vom Jahre 1576 befindet sich auch
das Urbarium der Herrschaft Rohitsch (sh. 176-180)

Die Besitzer: Der Schloss gehörte zu jenen in der Mark gelegenen Gütern, welche
die selige "ra"rin Emma von Friesach und Zeltschach dem im Jahre 1042 von ihr
in Gurk gestifteten Frauenkloster geschenkt hat und welche sodann 1071 an das
Hochstift Gurk übergegangen sind. So finden wir dann auch das Schloss Roas
unter den "rädien in der Mark angeführt, welche König Lothar III. zu Würzburg
l.1130 dem Bisthume Gurk bestätigt hat. (sh. 186)

Als die ersten Besitzer sind bekannt die "raungauer, Markgrafen.

Vor dem Ende des 12. Jhahr. kommt ein neues Geschlecht, welcher sich den Namen
von Rohas oder Rohitsch beilegte. (sh. 186)

Dann ging das Schloss in den Besitz Ottos von Lichtenstein, welcher ihn l.
1301 an Ulrich von Sanneck verkaufte. Von da an besaßen die Grafen von Sanneck
und ihre Nachkommen die Grafen von Cilli, das Schloss bis J.1456. (sh. 187)

L.1475 erhielt das Schloss Wilhelm von Auersperg. L.1486 gab der Kaiser den Schloss dem Hans Rohatscher. Nato grad večkrat menja lastnika, dokler l.1514 ne pogori. Nato ga popravijo in ~~nato~~ menja lastnike. (Welzer, Eggenberg, Leslie, Lamberg, ~~Windischgrätz~~ Windischgraz.)

Ign.Orožen: Das Wexanat Rohitsch, l.1889, str.176-191.

Slika kraja.

Il.Slov.1927,št.241,št.43.

Slika kraja.

I 1.Slov.1930,L.VI,št.6,str.44

Kraj se omenja v delu Julija Cezarja: Annales Ducatus Styriae(Tom.I.pag.46)
Prvič se omenja kraj v listinah iz l.1491. Sigurno je bil kraj Rogatec takrat
že trg in sicer marka deželnega kneza. ein landesfürstlicher Markt.
L.1535 je dal cesar Ferdinand I. Rogatcu grb(navaja ~~kar~~ besedilo listine)
str.205)

L.1550 cesar odobril tedenske sejme. Tržni privilegiji so bili obnovljeni pod
naslednjimi cesarji l.1599,1701, 1717, 1745.

Najstarejši ohranjeni pečat Rogatca ima grb z napisom: + Des + Marckht +
Rohitsch + 1577 +.

Obstoji načrt des kk Landesfürstlichen Markt Rohitsch in Untersteier l.1782
podpisan z " Grasberger loco Syndici" Na tem načrtu je naslikan grad Rohisch
kot dvonadstropna stavba, obstoječ iz 3 traktov. Desno od gradu stoji nad
ž.c. nek stolp z označbo " der Streckthurm "Kraj pred vhodom v grad, toraj na
pridvižnem mostu gradu je označen kot " Deliquenten- Übergabsort" kraj kjer
so predajali zločince na smrt obsojene rablju. Kot " Schwarzer Weg zur
Justification" je označena črna dolga črta, ki pelje od grajskih vrat proti
ž.c., po poti med cerkvijo in kaplanijo, po cesti proti sv. Roku, kjer ~~se~~
~~stalexxislixxx~~ je bila krvava sodba(Hochgericht) Druga krvava sodba je bila
na griču pred Brezovcem.. Obe te krvave sodbe sta označene na Planu z vislicami
in kolesom. Nato je bil še Richtplatz zur Enthauptung " pred mestom, med obema
cestama, ki prideta od sv. Roka in od Rogaške Slatine. (str.207)

Na tem načrtu so označeni naslednji deli mesta:

1. oboje mestnih vrat. In sicer spodnja mestna vrata ki so stala med mestno hišo in Koderičevo hišo. Vrata so bila zgoraj polkrožna. Na zunanji strani je bil nad vrati grb trga z napisom K.k. landesfür tlicher Markt Rohitsch MLIX. Na notranji strani je bil na vrati cesarski orel. Ta vrata so odstranili l. 1861. Zgornja mestna vrata, so stala še l. 1787, a so jih odstranili veliko preje kot spodnja. Ali je ž.c. z župniščem bila vključena v kompleks mestnega obzidja, ali je tvorila samostojen tabor, to iz načrta ni razvidno. Nadalje je označeno na načrtu: 2.k.k. Burg in mestna hiša.
3. prostor kjer "die offene Schronnen gehalten wird" (javna sodba)
4. "Brandstätte na poti med sedanjim Johannes - Säule in mostom čez Sotlo, torej izven mestnega obzidja. Ali so tu sežigali čarovnice?
5. graščina Stermoll.

Ign. Orožen: Das Dekanat Rohitsch, 1.1889, str. 203-209.

Dr. Fr. Kos: Doneski za krajevne kronike, 9. Rogatec .

ČZN XVI. 1920/21. str. 71 - 75.

Neben der alten Pfarrkirche stand am Friedhofe ein Karner zu welchem Hanns und Ursula Rohatscher 1509 am St. Margeretha - Tage die St. Michaelskaplanei gestiftet haben. Vermuthlich wurde dieser Karner mit der alten Kirche zugleich abgetragen.

Ign. Orožen: Das Dekanat Rohitsch, 1.1889, str. 94.

Rogatec - Marijin steber

Stal v mestu

članek Avg. Stegenšek Glasnik najsvetejših
src 1913,69

Pravokotnik, obokan s križnimi svodi med prečnimi pasovi. Prezbitერიj kvadrat s križnimi svodom.

3 baročni oltarji, zelo dobro, 1.pol.18.stol.

Prižnica istotako. Na prižnici zanimiv križani (ikonografsko).

Urglje nekoliko mlažše z napisom: ADMDCCLXXXIV.

V ladji slika Pieta, zelo učinkovita. Vse slike v oltarjih zelo dobre. Oltarji pred menzo lepo baročno zamreženi z mrtvim Jezusom (vel.) S. Hiacinto (?) Rozalijo (juž.) in sv. Franč. Ksav. (?) Novejši s dosti dobro polihromirani.

Vse slike prav dobro.

Na prižnici školjka iz katere srebajo ovce. Nad njo stoji Kr. nag, ki dviga roke k križu za seboj (vizija Gregorijeva) obdan od oblakov in angelskih glav. Slike vse potrebne popravila.

Stele, LXXXIV, 10.5.1933, str. 54-54.

Pravokotna ladja s skoraj na polovico manjšim prezbitერიjem s tristranim zaključkom. Zunaj obdelane stene s pilastri in podstrešnimi zidci. Znotraj v prezbitერიju križnat obok, v ladji 4 počezi križnati svodi, ločeni po širokih progah, ki vežejo čez prostor arhitekturo plitvih pilastrov z goljšastimi kapiteli. Razmerje širine do višine, ki prevladuje vsebuje nenavaden staromodni vtis.

3 dobro fasani leseni oltarji in prižnica iz 1.pol.18.stol. Vse zelo dobro uglajeno. Na vel. oltarju odliči kipi, ekspresivni posebno Marijani kipi na str. oltarjih, so vidno dobro pomočniško delo.

Ikonografsko zanimiva je na strehi prižnica Fons aquae vitae. Kristu, ki z rokami opira križ na hrbtu kot prešo. Pod nogami ima vodnjak - škaf iz katerega pijejo tri ovčke. Ikonografski motiv je nekoliko manj jasno izražen na sliki.

iz 17/18.stol. v franč. samostanu v ~~Križanega~~ Varaždinu.

Oltarji so ene delavnice iz prvih desetl. 18.stol. pred nastopom rokokojskih oltarjev.

V oltarju 3 dobre slike: Križanega, ki ga časti Hiacinta (Fromiller, koroški slikar) sv. Janez Nep. v ječi in sv. Jožef, ki časti Marijo z detetom.

Na juž.steni visi precej izdelana slika Pieta, zelo ekspresivnega izraza, naravnost dramatična.

Stele, CXXI, 17.9.1953, str. 18-18.

Die Kirche wurde im Jahre 1730 bis 1738 aus Opfern erbaut (von Pfarrer Andrea Schmutz. Sie ist 12 Klafter lang und 6 Klafter breit und $7\frac{1}{2}$ Klafter hoch. Die Kirche ist licht und freundlich. Sie hat drei Altäre. Jeder Altar hat ein wertvolles Altarblatt.

Der Hochaltar hat den Bilde des hl. Hyacintha. Die Mensa stellt das Grab Christi vor als letzte Station des hier bestandenen Calvarienberges.

Der rechtseitige Nebenaltar ist von hl. Joseph, der linkseitige von hl. Johann Nepomuk. Unter der Mensa des ersteren ruht hl. Alexius dabei der Chronogram RVfInae VIRGINI salVtem DICIt ALeXiVs. Unter der Mensa des anderen Altares liegt hl. Rufina.

1859 wurde die alte Orgel aus dem Pfarrkirche hierher übertragen.

Der hölzerne Turm dieser Kirche, in welchem sich zwei kleine Glocken befand wurde 1857 am Frohnleichnamstag vom Blitz zerstört und dann beseitigt.

Die Kirche wurde in neuerer Zeit stark vernachlässigt und war schon im Gefahr eine Ruine zu werden.

1. 1856 wurden die Altäre renoviert.

1. 1888 liess der Hauptpfarrer Joseph Tombah die ganze Kirche wie auch die Altäre und sonstige Einrichtung gründlich restaurieren.

Der Stifter der Kirche, der Priester Mathias Bukovsek hat eine Obligation legiert über die erbauung der Calvarienkapelle (poročilo o tem) Dieser Calvarienberg ist eben der Hügel mit der Kirche, welche man dann 1730 zu bauen

anfang und darin später die Areuzwegstationen errichtete.

Ign. Orožen- Das Dekanat Ronitsch, 1.1009, str.133-134.

Obratno orientirana cerkev stoji na griču nad trgom v n.v. ca 290 m.

Viri in literatura: Ign. Orožen: Bistum und Diocese Lavant VII. Dekanat Rohitsch, Maribor 1889; Farna kronika;

Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja z zaobljenimi ogli ter lesenim fasadnim stolpičem, mnogo ožji, toda enako visok $3/8$ zaključeni prezbitერიj in na jugu mu prizidana pritlična zakristija. Gradnja je mešana, ometana. Streha sedlasta, opečna, zakristije strešasta, opečna; zvonikova osemstrano piramidasta, pločevinasta. Cerkev je velika, kvalitetna stavba, le da je močno zapuščena.

Zunanjščina: Vso cerkev obteka pristrešan talni zidec, ki je ob ladji sestavljen iz plošč, obstopajo jo pilastri (na fasadi 4, ob podolžnicah 1a je 5, ob podolžnicah prezbitერიja 1, na ogalih 4, na zakristiji pa $1 + 2 + 1$), zaključuje pa bogato profiliran venčni zidec v obliki popolnega ogredja, ki je močno uničen.

Srednji del fasade izstopa za 2 pedi ter je pusto gladek, nosil naj bi stolp, a sega samo do vrha čela. V osi ima preprost pp portal, ppk okno in ppk podstrešno okence. Nad njim se na vrhu fasade dviga lesen kvadratast stolpič, obit s pločevino. Med pilastroma na straneh fasade sta 2 visoki ppk niši. Čelo je trapecasto.

Severna podolžnica ima 4 okna z maltastimi ušesastimi okvirji, katere

spodaj krase po 4 trikotni obeski. Med 3. in 4. pilastrom je profilirana preklada na 2 gobastih konsolah. Prezbitერიj ima enaka okna v severni podolžnici, obeh poševnicah in okroglo lino v zaključnici. Južna ladžina podolžnice ima enako okno in preklado na konsolah, pod katero se nahaja profiliran pp portal z letnico 17 + 35, ki je iz peščenca. Zakristija ima enako, le manjše okno v južni ter enako polje v zapadni steni, v vzhodni pa ima pp preprost portal z preprosto preklado za seboj. Vso zunanjščino pokriva grobi, križgani omet, konstruktivni deli pa so gladki. V oknih so fasetirane šipe. Vratnice so originalne ter imajo originalno okovje.

Notranjščina: Je svetla in ~~preprosta~~ prostorna. Ima kamenit tlak, ki je v prezbitერიju dvignjen za 2 stopnici. Visoka pevska empora je zidana, počiva na 2 kombiniranih slopih in 2 križnih obokih, desnega pa zavzemajo obzidane okrogle stopnice. Portal, ki vodi nanje, je bogato profiliran in pokrit s preklado. Ograja je polna, zidana. Poleg slopov nosijo emporo še 4 svitke te konsole, kar vse povezujejo loki in oprog. Loke krasijo 3 temeniki. Ladžine stene členijo 3 pari celih in 2 para polovičnih kombiniranih plitvih slopov, katere vežejo 3 cele in 2 polovični oprog. Ladjo pokrivajo 4 križni oboki, Ppk slavo lok nosita 2 tlorisno razgibana slopa z golšastima, profiliranimi zidcema.

Prezbitერიj členita na ogalih 2 para plitvih pilslopov, pokriva pa križni obok ter tristrani zaključek. Na levo vodi profiliran pp portal z preklado v zakristijo, ki ima kameniti tlak in križni obok. Tu je v steno vdolbena marmornat lavabo z dvojnim bazenom, katerih gornji je piščalastok okrašen ter školjkastim ppk zaključkom.

Vsa cerkvena notranjščina je beljena ter deloma svetlomodro in okrasto tonirana.

Oprava: Glavni oltar je veliko baročno delo. Ima kamenito, prizmatično

menzo, katero krasi spredaj kovana železna ograja, v njej pa leži mrtvi Jezus, izdelek 19. stol. Podstavek je precej visok, stopa ob menzi počevno v prostor, stvari mogočni voluti kot podstavka za stebra, nato obhodna loka ter ob steni bogato razgibana podstavka za zunanji par stebrov. Podstavek krasi jermenasta ornamentika, temeni obhodnih lokov pa voluti. Relikviarni kamen nosi letnico 1808.

Tabernakelj je konkavno-konveksnega tlorisa, ob strani ga krasita oglati klasicistični voluti, zgoraj zaključuje profiliran zidec, ki tvori spredaj bogato razgibano mrežo in lambrekinasti baldahin ter kupolo, okrašeno s školjkovino in križen na vrhu. Tabernakelj je malce mlajši od oltarja, ter kaže poleg poznobaročnih, že sporadične klasicistične elemente. Nastavek nosijo 3 pari velikih gladkih stebrov ter bogato razgibano, popolno, golšasto ogredje, ki se nad sredino oltarja prekinja, tvoreč manjši lok.

Atiko, katero flankirata zelo razgibani voluti z vazama, zaključuje pa golšasta kosa ogredja, napolnjuje bogato razgibana nebeška glorijska, zaključuje pa monogram IHS v glorijski oblakov in žarkov.

V nastavku so 4 kipi naravne velikosti, ki predstavljajo: Petra, Marijo, Janeza in Andreja. Nad zunanjima kipoma plavata puta. Osrednja kipa sta v razgibani pozi žalovanja: Marija se sklanja naprej, Janez pa z roko na srcu navzgor. Velika osrednja slika, op. p. z valovito posnetima gornjima ogloma, predstavlja Križanega, pred katerim na levo kleči Hiacinta, Križani je v simetrali slike in čisto spredaj. Draperija se mu previja med nogami ter frfota na desno. Pod križem je lobanja. Hiacinta kleči v profilu ter s sklenjenimi rokami gleda v Križanega. Zadaaj se razprostira nočna pokrajina z luno med oblaki in jeruzalemskimi stavbami desno spodaj. Levo spodaj je na sliki napis: JOSEPH FERD. KX FROMILLER/ PINXIT CLAGENFURTI ANNO 1733. Slika je odlično delo, le da je precej potemnela in zasigala. Je potrebna očiščenja. Oltar je bil obnovljen l. 1856 in 1888. Oltar je nastal ca 1735.

Stranka oltarja: Sta enaka. Imata vidano prizmatično menzo s konkavno mrežo, v katere levi (nekoč je bil tu kronogram z letnico 1736), leži Franc Ksaverij, v desni pa Rozalija. Oba kipa sta iz 2. pol. 19. stol. Podstavek je precej visok in stopa ob menzi razgibano v prostor. Neokusen tabernakl je nov. Nastavek nosita 2 gladka stebra in kosi ogredja. Antika funkcija kot nadaljevanje nastavka. Nosita jo igrivi voluti in v sredi usločeno ogredje, katerega krasita 2 vazi in trakasti akant. Nastavek spremljata ozki ušesi, sestavljeni iz traku, mreže, akanta in rogov izoblilja. Na ogredju posedata 2 puta. V atiki levega oltarja je Srce Marijino v glorijskih oblakov, žarkov in angelskih glav, v atiki desnega pa Srce Jezusovo v enaki kompoziciji. Ob stebrih stojita na levem oltarju Joahim in Ana, na desnem pa Ignacij in Franc Ksaverij. Nastavka obeh oltarjev krasita sliki, opel ter v enakem okvirju kot slika gl. slika, le da sta manjši ter jih v temenu kasiveliška školjka z trilistno kartušo, ki je plavo pobarvana, v sredini. Slika levega oltarja prikazuje na stopnicah napol sedečega, napol klečečega Jožefa z lilijo pri nogah. Na vrhu stopnic se prikazuje Marija, sedeča v kontrapostu ter držeča Jezusa z jabolkom v naročju. Križajoči se pogledi ustvarjajo kompozicijo, katero za Jožefovim hrbtom dopolnjuje, prikazujoči se angeli. Slika je kvalitetno, le nekoliko zasigano delo. Spodaj ima napis: JOSEPH FERD. FROMILLER INV. & PINXIT CLAGENFURTI ANNO 1733. Slika desnega oltarja predstavlja Z-kompozicijo, v kateri na desni kleči Janez Nepomuk, nad katerim se razgrinja rdeči zastor in oblaki ter se prikazujeta angelčka s palmovo in lorberjevo vejico. Spodaj levo sedi put, ki v levici drži klepsidro, z desnico pa dela znak molčanja. Tudi ta slika je potrebna očiščenja. V sredini spodaj ima napis: JOSEPH FERD. FROMILLER INV. & PINXIT CLAGENFURTI A. 1733. Oltarja sta istočasna z glavnim oltarjem. Prižnica: Je lepo baročno delo iz istega časa. Stožčasti podstavek 5/8 tlorisa krase volutasto zaviti traki ter luskasta motivika v zelo razgibanih trakstih

okvirjih. Trebušasto ogr^{aj}je in ograjo dostopnih stopnic poživilja trakovje, luskine, akant, školjkovina in cvetni obeski. Steno, katero nosita navzgor obrnjeni lomljeni voluti z obešeno draperijo, napolnjuje motivika kartuš, napoljnejih z mrežo, akantom in školjkovino. Razgiban lambrekinasti baldahin krona školjka, iz katere pijejo 3 ovčke, na nji pa stoji Križani, noseč gornji del križa, obdan z glorio oblakov, žarkov in angelskih glav. Goto-vo se je prvotno stekala iz njegovih ran kri v školjko, iz katere pijejo ovčke. Obnovljena je bila l. 1856 in 1888.

Orglje: so sorazmerno male. Razgibane so samo vertikalno. Omaro krasi akantove zavesi, nižji krili, volutasti krili, osrednji del pa ovalna kartuša z težko vidno letnico MDCCXXXIV (1744). Orglje so bile prinesene l. 1859. z farne cerkve. Kot vsa ostala oprava, je bila tudi ona obnovljena v letih 1887-88.

Klopi v ladji so baročne, originalne ter nekatere intarzirane. V zakristiji je omeniti preprostejšo, toda originalno omaro ter klop, katere čelno stran krasita 2 rozetasti polji.

Ostala oprava je bp.

Oprema: V ladji visi na severni steni slika enake oblike in velikosti kot so oltarne slike, le da je v drugačnem, profiliranem okvirju. Predstavlja ZMB, sedečo na Golgati pod križem ter držečo v naročju gornji del Jezusovega trupla. Na levi je efeb, ki vleče rjuho, v katero bo Jezus zavil. Levo zgoraj se prikazujeta angeli glavici ter se od tam zabada meč v Marijino srce. V levo zasukana Marija obrača glavo močno na desno, tvoreč tako krepek kontrast. Slika je ostanek nekoliko mlajšega oltarja, ki je stal na tem mestu ter je bil odstranjen l. 1856. Je kvalitetno delo iz srede 18. stol., toda močno zasigano. Potrebna je očiščenja.

V zakristiji visi nad omaro razpelo preproste izdelave, morda še iz 18. stol. Misal, tiskan pri Nikolaju Pezzanu v Benetkah, je iz l. 1733.

Zvonik: Prvotni je pogorel zaradi strele l. 1857, sedanji pa je iz l. 1907. in brez zvonov.

Podstrešje: Cerkev je enotne gradnje ter ima kamenite oboke.

Resume: Cerkev je bila zgrajena med leti 1730 - 1738.

Okolica: Cerkev stoji na griču, ki se je nekoč imenoval Kalvarija. Na njegovem pobočju so zgradili 14 kapel križevega pota, ki so bile posvečene l. 1771. Ker so začele kmalu propadati, so jih že v l. pol. 19. stol. odstranili.

Konservatorske opombe: Cerkev je bila obnovljena l. 1856 in 1878, a je sedaj v zelo slabem stanju. Stavba propada, a jo je škoda, zaredi kvalitetne arhitekture in oprave.

Ostalo:

Opombe:

J. Curk: Celjska topografija (Šentjur), rkp. str. 78 -80, zapiski 1960.

Enoprostorna dvorana sr.18.stol. z zelo zoženim prezbitერიem s krožnim obokom.

Poudarek v prostoru: Vel.oltar do stropa arhitkekturno plastično nabito: spod menza z ležečo figuro, lepa baročna mreža, konzolni prehod v osrednji del oltarja, ob straneh pa nepravilni loki prehoda v zaoltarje. Glavnina 4 stebri in 4 kipi v sredi pa slika Križanja. Atika bogata-Glorija z Bogom očetom. Ob slavaloku treatralno poševno dva stran oltarja istega časa in delavnice. V severnem slika M.B. z detetom pred klečečim svetnikom. V južnem slika, ki je na razstavi v Lj. V juž.oltarju sv.Hiacinte je spodaj ležeča svetnica.

Odlična prižnica. Ermenasta mrežasta ornamentika, balustrada dohoda, govorniški oder, dekorativna ozadja, na strehi pa v oblakih vstali Kristus, ki dviga roke nad školjko, kamor se steka njegova kri in 3 ovce se spenjajo čez rob, da bi pile.

Iz istega časa orgeljska omara. Na juž.steni slika Pieta. V sredi frontalno sedi, v naročju ima skrušenega svetega, ki mu desna roka pada mrtva navzdol, levo pa ona dviga z levo roko in se zavzeto ozira na desno navzgor. Meč ji prodira prsa. Na levi angel razrpostira svetlo preprogo (angel je v poltemi) Goraj par angelskih glav. Slika odlično komponirana, močen kolostričen poudarek rudeče na Marijinih prsih, plavo njenega pokrivala. Človek misli na Maulpertscha ali Remser-Schmidta.

Stele, XXIA, 1964, str.82-83